

ଶନିବାର, ୨୩ ମାର୍ଚ୍ଚ, ୨୦୨୪

ଧରିତ୍ରୀ

ଧରିତ୍ରୀ

ମନ୍ତଳେ : ସମରିନ

ରଣ୍ଗର ପର୍ବତ

ଦୟାକୁରେଇରପରସ୍ତେହାଲି। ପ୍ରତିର୍ଷଷମାଳଗୁଣ
ମାସ ପୂର୍ଣ୍ଣମାରେ ବହୁତ ଧୂମଧାମରେ ଏହା ପାଳନ
କରାଯାଏ। ପ୍ରକୃତିର ରଙ୍ଗିନ ଫୁଲ ବସନ୍ତର ଆଗମନକୁ
ସାଗର କରିବା ସହ ଜୀବନରେ ଖୁଁ ଓ ଆନନ୍ଦର
ପ୍ରତିକାରାବେ ଏହି ପର୍ବତ ପାଳନର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରତା ରହିଛି।

ହୋଲି ଆମ୍ବ ସହିତ ଏକ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ରହିଛି।
ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରାଣ ଅନୁମାୟୀ, ରାଷ୍ଟ୍ରସମାନଙ୍କ ରାଜା
ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ
ପୂଜା ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇଥିଲେ। କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ
ପୁତ୍ର ପ୍ରାଣ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପରମ ଭକ୍ତ ଥିଲେ।
ସେ ଦିନରାତି ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତିରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ
ରହୁଥିଲେ। ରାଷ୍ଟ୍ରସ ରାଜା ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ଏହାକୁ
ପାଦ କରି ନ ଥିଲେ। ସେ କଳବଳ କୌଣସି କରି
ପ୍ରାଣଦନ୍ତ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପୂଜାରୁ ରୋକିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା
କରିଥିଲେ। କିନ୍ତୁ ସେ ଏଥରେ ସଫଳ ନ ହେବାରୁ
ତାଙ୍କ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ। ହାତୀ
ପାଦ ତଳେ କାପିବା, ପାହାଡ଼ରୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେବା ଇତ୍ୟାଦି
ବିଜନ୍ତ ଉପାୟରେ ପ୍ରାଣଦନ୍ତ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ
ଯୋଜନା କଲେ। ହେଲେ କୌଣସି ଉପାୟରେ
ସଫଳତା ପାଇଲେ ନାହିଁ। ଶେଷରେ ପର୍ବତ ଭଗବାନ

ତାଙ୍କ ଭଉଣୀ ହୋଲିକାଙ୍କ ସହାୟତାରେ
ପ୍ରାଣଦନ୍ତ ପୋଡ଼ି ହତ୍ୟା କରିବାକୁ
ଯୋଜନା କରିଥିଲେ। ଅଗ୍ନିରେ ଜଳିବ ନାହିଁ
ବୋଲି ହୋଲିକାଙ୍କ ବରଦାନ ମିଳିଥିଲା।

ତେଣୁ କାଠ ଗଦା ଉପରେ ସେ ପ୍ରାଣଦନ୍ତ
କୋଳରେ ଧରି ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଇଥିଲା।
ହୋଲିକାଙ୍କ କୋଳରେ ବସିଥିବା ଶିଶୁପ୍ରାଣଦନ୍ତ ଭଗବାନଙ୍କ
ନାମ ପୂଜା କରିଥିଲେ। ତେଣୁ ତାଙ୍କର କିଛି ହେଲା
ନାହିଁ। ସକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବରେ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବର
ବିନାଶ ହୁଏ। ସେହିପରି ପ୍ରାଣଦନ୍ତ ଶାହିରଙ୍କ ନାମ ଜପ
କରି ଜୀବିତ ରହିଲେ ଓ ହୋଲିକା ଅଗ୍ନିରେ ଧରି ହୋଇ
ମୃଦୁବରଣ କଲା। ସେହିଦିନଟି ଥିଲା ପାଲଗୁଣ ପୂର୍ଣ୍ଣମା,

ଗପ

ତେଣୁ ସେହି ଦିନଠାରୁ ଅଧର୍ମ ଉପରେ
ଧରି ବିଜୟର ପ୍ରତାକାରାବେ ପ୍ରତିର୍ଷଷ
ପାଲଗୁଣ ପୂର୍ଣ୍ଣମାରେ ହୋଲିକାର ଦହନ
କରାଯାଇଥାଏ।

ଭାରତ ଅଧିକାଂଶ ପ୍ଲାନରେ ହୋଲି
ଉତ୍ସବକୁ ଅଧ୍ୟତ୍ତ ଧୂମଧାମରେ ପାଳନ କରାଯାଏ।
ବିଶେଷକରି ରଙ୍ଗ ଏବଂ ବନ୍ଧୁଦର ସମିକ୍ଷଣ ଘଟେ ଏହି
ଉତ୍ସବରେ। ଜନ୍ମଧନୁର ସାତ ରଙ୍ଗ ପରି ଜୀବନରେ
ଅନେକ ରଙ୍ଗ ଭରି ରହିଛି। ହୋଲି ପର୍ବ ଜୀବନର
ସେହିସବୁ ରଙ୍ଗକୁ ମନେ ପକାଇଦିବ।

- ଲକ୍ଷିତ ମୋହନ ମିଶ୍ର
ନୟାଗଢ଼, ମୋ: ୯୪୩୭୯୮୮୭୭୭

ମତାମାତା

- » ଗଞ୍ଜ ସ୍ମୃତିର 'ପାଣିର ମୂଳ ବୁଝ' ପାଠି ପିଲାଙ୍କ ଲାଗି ଶିକ୍ଷଣୀୟ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହି ପୃଷ୍ଠାରେ ପ୍ରକାଶିତ 'କେବଳ ବର୍ଷାଜଳ' କିପରି କପୋଡ଼ ବର୍ଷାଜଳକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥାଏ, ତାହା ଜାଣି ମୁଁ ଆଶ୍ରୟ୍ୟ ହୋଇଗଲି।
- ରାଜନ୍ ସାହୁ, କୋରାପୁଟ
- » 'ଜଣା ଅଜଣା' ପୃଷ୍ଠାରେ 'ଉପଗ୍ରହ' ପାଠରୁ ଏହା କିପରି ଆମର ସାହାୟ୍ୟ କରିଥାଏ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଜାଣିଛେଲା।
- ମନ୍ଦିରିନୀ ଦାସ, କଟକ
- » ଆଇନାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଫାଟୋଗୁଡ଼ିକ ବେଶ ସୁନ୍ଦର ହେଉଛି।
- ସୁନ୍ଦରନା ରାଉଡ଼, ସମ୍ବଲପୁର

ରଙ୍ଗ କିଅ

ଅଲରାଭଣ୍ଟର ସୁଶୀ ଆଦ୍ୟାଶା

ପିଲାଟି ଦିନରୁ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଜ ପ୍ରତିଭା
ପ୍ରତିପାଦିତ କରିଛନ୍ତି ସୁଶୀ ଆଦ୍ୟାଶା। ବୟବ୍ସ
ମାତ୍ର ୧୨ ବର୍ଷ। ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ଜମନକିରା
କୁକ ସଦର ମହିନ୍ଦ୍ରା ଜଗନ୍ନାଥପଢ଼ର ମା'
ଗାତ୍ରାଞ୍ଜି ପାଲେଇ ଏବଂ ବାପା ପନ୍ଦୁନାର
ମହାକୁଳଙ୍କ ଜନ୍ୟା ଏକାଧାରରେ ଜଣେ ମୋଧାବୀ
ଛାତ୍ରୀ, ଡିଶ୍ରୀ ନୃତ୍ୟାଜନା, କଷରିଷ୍ଣୀ,
କ୍ରାତରିତ, ଚିତ୍ରଶିଳୀ, ଉପପ୍ଲାପିକା
ମଧ୍ୟ। ପଞ୍ଚାଯତ୍ନ, କୁକ,
ଉପଖଣ୍ଡ, ଜିଲ୍ଲା ଥଥା
ରାଜ୍ୟ ସ୍କୁଲୀ ପାଠ୍ୟ
ପ୍ରତିମୋରିତାରେ
ଅଂଶୁରୁହଣ କରି
ସେ ପୁରସ୍କୃତ
ହୋଇଛନ୍ତି। 'ତୁଳସୀ
ଦୁଇପତ୍ରର ବାସିଲା' ପରି ତାଙ୍କ
ପ୍ରତିଭା ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗରେ ହେବିବା
ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା। ଯେତେବେଳେ
ତାଙ୍କ ୨ ବର୍ଷ,
ତାଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ମିତ ପ୍ରତିଭାର
ପରିଚୟ ମିଳିଥିଲା। ଏବେ ସେ
ପ୍ଲାନ୍ୟ ସରସତ ଶିଶୁ ବିଦ୍ୟାମହିରଳ
ମା ଶ୍ରେଣୀ ଛାତ୍ରୀ। ମା'ଜଣୀରୁ ଆଚରଣ,
ସଂଦ୍ରାର, ମୃତ୍ୟୁ, ଗାତ୍ର ଓ ଯୋଗ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ
କରିଥିବା ବେଳେ ଜ୍ଞାନ, ବିଜ୍ଞାନ, ପାଠ,
ବିଜ୍ଞାନ ଆଦି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବାପାଙ୍କୀରୁ ଜ୍ଞାନ
ଲାଭ କରିଥିବା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ଆଧ୍ୟାଶା।

- ରବୀନ୍ ପ୍ରସାଦ ଦାନୀ

ଶ୍ରୀଜି ଶ୍ରୀ ବସ

- ଶିକ୍ଷକ କ୍ଲ୍ୟାସରେ ପଢ଼ାଉଥିବା ସମୟରେ....
ଆଜ୍ଞା ପିଲାମାନେ କହିଲା, କେଉଁ ପାର
ଉଡ଼ିପାରେନି ?

ଛାତ୍ର: ସାର, ମଲା ପାରା ଉଡ଼ିପାରେନି।

- ରାତ୍ରି କିଣିଥିବା ଶାଶ୍ଵତ ଦୋକାନ୍ ପାଇଁ ଯାଇ
କହିଲା:- ମୋ ଶାଶ୍ଵତ ସହିତ ଗିର୍ମୁ ଦିଅ ଭାଇନା !
ଦୋକାନ୍: ତମ ଶାଶ୍ଵତ ସହିତ କିଛି ପ୍ରି ଗିର୍ମୁ ନାହିଁ ।
ରାତ୍ରି: ତେବେ ଶାଶ୍ଵତ ବଚଲରେ କେମିତି ଲେଖା
ହୋଇଛି ତାତ୍ପ୍ରତ୍ୟେ ପାଇଁ!

- ମୁଲରେ ପଢ଼ା ହେଉଥିବା ସମୟରେ ଶିକ୍ଷକ
ପଚାଇଲେ, ଆଜ୍ଞା କହିଲା- ୧୪ ଅନ୍ତର୍ମାତ୍ର ଆମକୁ
କ'ଣ ମିଳିଥିଲା ?

ଛାତ୍ର: ସାର, ଛୋଟ ଏକ ପ୍ରାକ୍ତନରେ ଅଛୁ ସେଇ
ବୁଦ୍ଧି ମିଳିଥିଲା ।

ସମ୍ପାଦକ: ତେଥାଗତ ସତପଥୀ

Printed and published by
Sri Tathagata Satpathy on behalf of
Navajat Printers & Media Pvt.Ltd.
and printed at Navajat Printers, B-15,
Rasulgarh Industrial Estate,
Bhubaneswar-10, Ph. (0674) 2580101,

ସୂଚନା

ଆଇନା ସ୍ମୃତି ଲାଗି ଗାରୁ ୧୩
ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲା ନିଜର ମଟି
ଫଟୋ(ହାଇ ରିଜିସ୍ଟ୍ୟୁଶନ ଥିବା) ସାଥେ
ପୁରା ନାମ, ବୟସ, ଠିକଣା ଏବଂ
ତୁଳୀ ସ୍ମୃତି ପାଇଁ ଚିତ୍ର,
ରଙ୍ଗ କିନ୍ତୁ ଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟାଭୂକୁ
କରି ନିଜ ଫଟୋ ସାଥେ ଶ୍ରେଣୀ, ସ୍କୁଲ,
ଠିକଣା ଲେଖି ପଠାନ୍ତିରେ ଏଥୁଥାଏ
ଗପ, କବିତା, ବିଜ୍ଞାନ କଥା, ଶିଶୁ
ପ୍ରତିଭା, ମତାମତ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ
ଇମ୍ବେଲରେ ପଠାଇପାରିବେ ।

ଆମ ଟିକଣା

dharitrifeature@gmail.com

ରଙ୍ଗକୁ ନେଇ
ଖେଳା ସେଥିପାଇଁ ତ
ହୋଲିର ଆକର୍ଷଣ
ସତନ୍ତ୍ର ରଙ୍ଗରେ
ନିଜକୁ ହଜେଇ
ଦେବକୁ ଯେମିତି ଚାହିଁ
ରହିଥାଏ ପିଲାମାନୋ
ରଙ୍ଗର ଏହି ପରବ୍ରତ୍ତ
କିଏ କେମିତି ପାଲିବେ
ସେନେଇ ଜିନ ଜିନ
ଜଙ୍ଗରେ ଆରମ୍ଭ
ହୋଇଛି ପ୍ରସ୍ତୁତି

ର

ଜଙ୍ଗ ଖେଳରେ ହଜିଯିବାକୁ ପିଲାମାନକୁ
ଝୁବ୍ର ଭଲାଗେ। ସେଥିପାଇଁ ତ ରଙ୍ଗର
ପର୍ବ ହୋଲିକୁ ନେଇ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ
ଆଏ ତେବେ ଉସାହ । ବର୍ଷକର ଅପେକ୍ଷା
ପରେ ଆସିଛି ହୋଲି । ହିନ୍ଦୁ ସଂସ୍କରଣ ଏହି ପରବ୍ରତ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିଛନ୍ତି ।
ରଙ୍ଗ ପିତକାରୀଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଯୋଶାକପତ୍ର
ସବୁକିଛି ଆସୁଆ ସଜାତି ରଖିଲେଣି । ଅପେକ୍ଷା
କେବଳ ହୋଲିକୁ । ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ ରଙ୍ଗ ଖେଳ
ହେବ, ପିଠାପଣା ଖୁଆପିଆରେ ବେଶ ଧୂମଧାମରେ
ଦିନ କଟିବ । ଏମିତି ଏକ ରଙ୍ଗମଧ୍ୟ ପରିବେଶରେ
ନିଜକୁ ରଙ୍ଗାନ କରିବା ପାଇଁ ପିଲାମାନେ କିଞ୍ଚିତି ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହୋଇଛନ୍ତି ସେନେଇ ସତନ୍ତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନା ।

ରଙ୍ଗର ପର୍ବ

ଗାଁରେ ହୋଲି

ସବୁବର୍ଷ ଭଲି ଏଥର ବି ହୋଲିରେ ଗାଁରୁ ଯିବି । ଗାଁରେ ଠାକୁର ଭୋଗ ଖାଇବାକୁ ଆସିବେ
ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଆସନ୍ତି । ବଡ଼ବାବା, ଦାଦା, ଝୁଣ୍ଡା ଓ ମୋର ସବୁ ଭାଇ ଭଉଣୀ ବି
ଆସିବେ । ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଭଲି ଏବର୍ଷ ବି ହୋଲିର ମଙ୍ଗ ମୋ ପାଇଁ ତେବେ ଅଧିକ ।
ସମସ୍ତେ ଆମେ ଏକାଠି ଗାଁରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଘର ବୁଲି ବୁଲି ହୋଲି ଖେଲିବୁ । ସମସ୍ତଙ୍କ
ଦେହରେ ରଙ୍ଗ ବୋଲିବାକୁ ବହୁତ ମଙ୍ଗ ଲାଗେ । ଆମ ସାଙ୍ଗ ପିଲାମାନଙ୍କ ଭିତରୁ
କେତେଜଣ ରାଧା କୃଷ୍ଣ ବେଶ ହୋଇ ଗାଁ ସାରା ବୁଲନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ସହ ଯୁବ୍ର ଘର ଘର
ବୁଲିବି । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମନ୍ତ୍ର ପାଖରେ ଶୋଟ ମେଳନ ହୁଏ, ସେଠିକୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ
ଦାଦାଙ୍କ ସହିତ ଯିବୁ । ଯାହା ଜିନିଷ ବିକ୍ରିହୁଏ କିଶାକିଶି କରିବି । ଆଉ ଖୁଆପିଆ କରି
ଘରକୁ ଫେରିବି ।

-ଅୟସକାନ୍ତ ସାହୁ, କ୍ଲାସ-୨, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଦ୍ୟାଳ୍ୟ, ପୁରୀ

ସାଙ୍ଗମାନେ ଆସିବେ

ଏଥର କେବଳ ଅବିରରେ ହୋଲି ଖେଲିବି । ଆମ ଘରକୁ ସେବିନ ମୋର ଠିକି ଚାରି ଜଣ
ସାଙ୍ଗ ବି ଆସିବେ । ସେମାନଙ୍କ ସହ ଆମ ଘର ଆଗରେ ହୋଲି ଖେଲିବୁ । ତା' ଛତା ଏଠି
ପାଖରେ ଆମର ଆଉ ଦୁଇ ଜଣ ସାଙ୍ଗ ବି ଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ସେଠି କିନ୍ତୁ ସମୟ
ରଙ୍ଗ ଖେଳ ହବ ବୋଲି ଆମେ କଥାବାରୀ ହୋଇଛୁ । ମାମା ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ମିଠା
ଆସିବେ ଆଉ ପିଠା ବି ଢିଆରି କରିବେ । ସବୁ ସାଙ୍ଗ ଆମ ଘରେ ଗାଧୋଇବା ପରେ
ଏକାଠି ଖାଇବୁ । ଆଉ ସେମାନେ ଯିବା ପରେ ଆମେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ବୁଲିବାକୁ ଯିବୁ ।

-ଆୟସକାନ୍ତ ସାହୁ, କ୍ଲାସ-୨, ଶ୍ରୀଶର୍ମା ସ୍କୁଲ, ମୁନିଶ-୮, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମେଳନ ବୁଲିବି

ଏହୁଣିଆ ହୋଲି ଖେଲିବାକୁ ଭଲ ଲାଗେନି । ସେଥିପାଇଁ ଯୁବ୍ର ଏଥର ଅପା ଘରକୁ ଯିବି ।
ସେଠି ଭଉଣୀ ସହିତ ନିଶି ଏକାଠି ହୋଲି ଖେଲିବି । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପାଖରେ ହେଉଥିବା
ମେଳନକୁ ବୁଲିବାକୁ ଯିବୁ । ସେଇଠି ବେଶ ମଙ୍ଗ ହବ । ମେଳନରେ ବହୁତ କିନ୍ତୁ ଜିନିଷ
ବିକ୍ରି ହୁଏ ଆଉ ସବୁ ପ୍ରକାରର ହୋଲି ବି ଥାଏ । ତା' ଛତା ଦୋଳରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦେଖିବୁ
ସେଠି ବୁଲାବୁଲି କରି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଜିନିଷ କିଣିବୁ । ଯୋତାନାଚ ଆଉ ଯାତ୍ରା ଦେଖୁ
ଦେଦିନ ପୁରା ରାତି ମଙ୍ଗ କରିବି ।

-ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାତତ, କ୍ଲାସ-୨, ସରସବି ଶିଶୁ ବିଦ୍ୟାମନ୍ଦିର,
ସତ୍ୟବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ହୋଲି ସତର୍କତା

ରଙ୍ଗ ପର୍ବ ହୋଲି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ
ଶୁସ୍ତ ଓ ଆନନ୍ଦ ନେଇ ଆସିଥାଏ ।
କିନ୍ତୁ ରଙ୍ଗ ଖେଳ ପୂର୍ବରୁ ଆବଶ୍ୟକ
ସତର୍କତା ଗ୍ରହଣ ନ କଲେ ବିଭିନ୍ନ
ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦେଇପାରେ । ତେଣୁ
ରଙ୍ଗ ଖେଲିବା ପୂର୍ବରୁ କିନ୍ତୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହେବେ ଜାଣି ରଖନ୍ତୁ ।

■ ଥଣ୍ଡା କାଶ ଆଦି ସମସ୍ୟା ଥିଲେ
ଶୁଖିଲା ରଙ୍ଗରେ ହୋଲି ଖେଲନ୍ତୁ ।
■ କୌଣସି ପ୍ରକାର ରାତ୍ୟାମିକ
ରଙ୍ଗରେ ହୋଲି ଖେଲନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଏହା
ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱାରା ଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ମୁଣ୍ଡ
ହୋଇପାରେ । କେବଳ ପ୍ରାକୃତିକ
ରଙ୍ଗରେ ହେଲେ ହୋଲନ୍ତୁ ।

■ ହୋଲି ଖେଲିବା ପୂର୍ବରୁ ଶରୀରରେ
ନିତ୍ଯା ତେଲ କିମ୍ବା ସୋରିଷ ତେଲକୁ
ଭଲଭାବେ ଲଗାନ୍ତୁ । ଏହା ଦ୍ୱାରା
ଦ୍ୱାରା କୌଣସି କଷତି ହେବ ନାହିଁ ।

■ କେଶକୁ ରଙ୍ଗଠାରୁ ଦୂରେ
ରଖନ୍ତୁ । ଏଥିପାଇଁ କେଶରେ ତେଲ
ଲଗାଇବା ପରେ ଗୋପି ଲଗାନ୍ତୁ
ଅଥବା କପଡ଼ାରେ କେଶକୁ ଗୋଡ଼ାର
ରଖନ୍ତୁ ।

■ ଶ୍ଵାସନିତି ସମସ୍ୟା କିମ୍ବା ଆଜମା
ଥିଲେ ଅବିର, ରଙ୍ଗ ଖେଲରେ ବି
ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦେଇପାରେ । ତେଣୁ
ରଙ୍ଗ ଖେଲଠାରୁ ଦୂରେର ରହିବା
ଭଲ ।

■ ହୋଲିର ରଙ୍ଗ ଯେପରି ଆଖିରେ
ନ ପଡ଼େ ସେଥିପାଇଁ ସତର୍କ ରୁହନ୍ତୁ ।

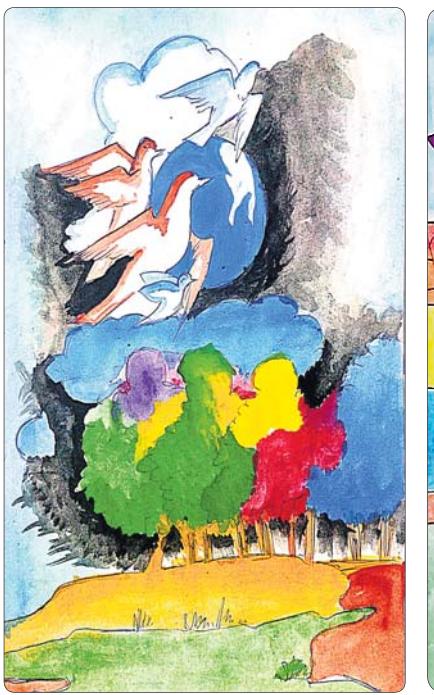

ତୁମ ତୁଳୀରୁ

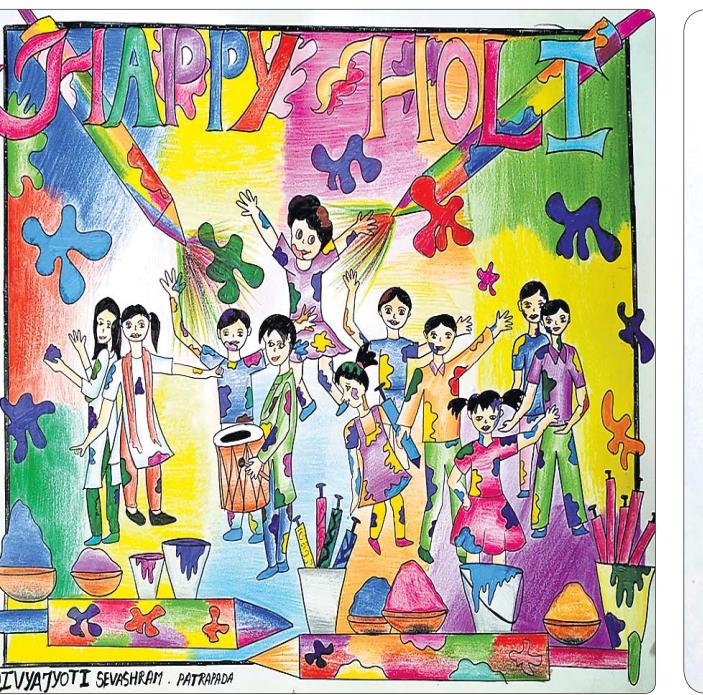
୧

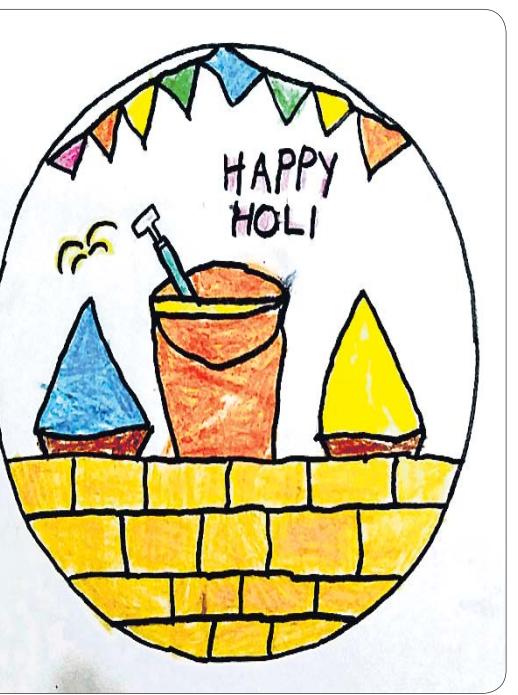
୨

୩

୪

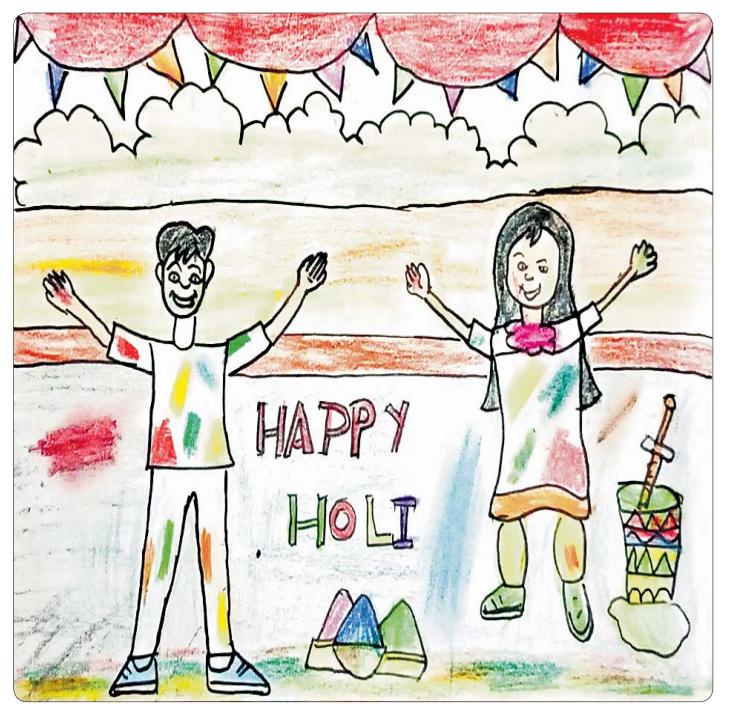
୫

୧୧

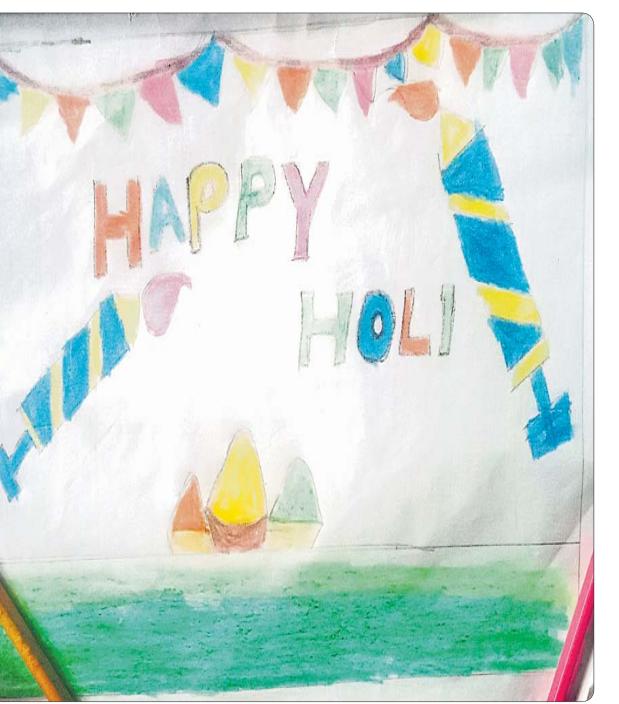
୬

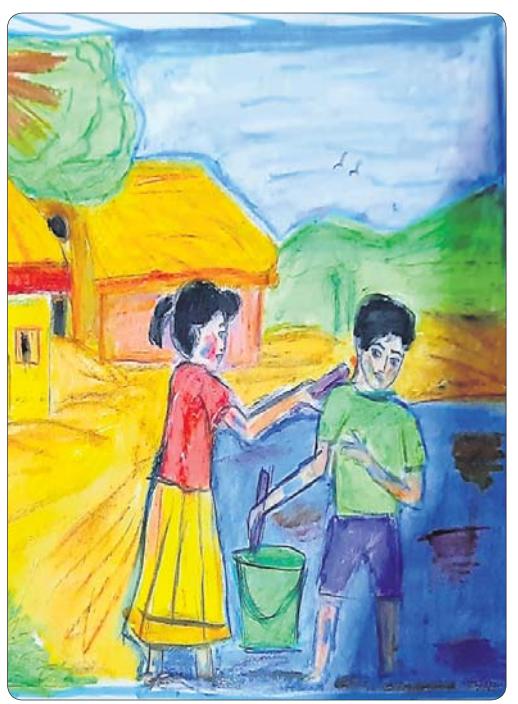
୭

୮

୯

୧୦

୧୨

୧

୨

୩

୪

୫

୬

୭

୮

୯

ଫୁଲାଶ

ଫୁଲାଶ ମାସରେ ଦୋଳ ଯାତ୍ରା
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦ୍ୱାରା ପାଇବା
ଧୀରେ ଧୀରେ ବଢ଼େ ଖରା ।
ମଳୟ ପଦମ ଯାଉଛି ବହି
ସବୁର ମନ ଓ ପରାଶ ଛୁଣ୍ଝ
ଦିଗନ୍ତ ବିଷ୍ୱାର ଦେଇ ।
ତରୁ ଡାଳେ ଲୁଚି କୋଇଲି ଗାଏ
ଡାଳୁ ଡାଳ ତେଣୁ ସେ ଉତ୍ଥାଏ
ଶୁଣି ଶୁଣି ବଢ଼ିଯାଏ ।
ଏ ଶୁଣି ଲଗନେ ଦୋଳଗାନିଦ
ଠାରୁଙ୍କୁ ଦେଖୁ ମହାଆନନ୍ଦ
ପ୍ରଶାମେ ପୂନେଇଁ ଚାନ୍ଦ ।
—ବସନ୍ତ କୁମାର ଦାସ
ରମ୍ପା, ବରି, ଯାଜପୁର
ମୋ : ୯୪୩୭୪୫୦୮୫୭୫୭

ଦୋଳ ପୂନେଇଁ

ଅତି ମନୋହର ଫୁଲାଶ ସମ୍ଭାବ
ଫୁଲେ ଫୁଲେ ଖେଳିଯାଏ ସଜାତ,
ମୋହନ ବରଣୀ ବାଜିବ କୁଞ୍ଜରେ
ଫୁଲ ଖେଳିଯିବେ ଜଗତ ନାଥ ।
ଗ୍ରାମ ଉପରେ ବରଗଛ ମୁଲେ
ସଭା ବସିଲାଣି ମୁଖୁଆଙ୍କର,
ଦୋଳ ଉତସବରେ ମଦମମୋହନ
ଭୋଗ ଖାଇଯିବେ ଘରକୁ ଘର ।
ଚଣା, ଖଜା, ଖଇ, ନବାତ, ଶାକର
ନନ୍ଦିଆ, କଦଳୀ, ଭୁଖ୍ତା, ଭୋଗ,
କଷି ଆମତାଳ, ଖୁଣା, ଦୀପ ଧୂପ
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିକଟେ ସଜଢା ଆଗ ।
ଭାବକୁ ନିକଟ ଅଭାବକୁ ଦୂର
ଏହି ତ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଭାକ୍ତିର ମୂଳ,
ଫୁଲଖେଳ ଖେଳି ମହାଆନନ୍ଦରେ
ମଧୁମୟ ହେବେ ଭକତ ଦଳ ।
— ପୁଷ୍ପିଲତା ମହାନ୍ତି
କହୁନା ଦ୍ୱୋଯାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ: ୯୬୫୫୦୭୭୧୦୧

ପଖାଳ ଦିବସ

ମାର୍ଚ୍ଚ କୋଟିଏରେ ପଖାଳ ଦିବସ
ପାଲିବେ ରାତକେ ଜନେ
ଆମ ପ୍ରିୟ ଖାଦ୍ୟ ପଖାଳ ତୋରାଣି
ଖାଇବେ ହରଷ ମନେ ।
ପଖାଳରେ ଅଛି ଔଷଧୀୟ ଫୁଲ
ଦେହକୁ ନ ଲାଗେ ଖରା
ଅଂଶୁର ତର ମନ୍ଦରୁ ଦୂରାଏ
ସେ ପିଏ ତୋରାଣି ପରା ।
ଗୋଗ ପ୍ରତିରୋଧ ଶକ୍ତି ବଢ଼ାଏ
ଆମରି ପ୍ରିୟ ପଖାଳ
ତୋରାଣିରେ ତା'ର ଭିଟାମିନ୍ ତରୁ
ଦେହକୁ ରଖେ ଚଞ୍ଚଳ ।
ଆସ ମଲିମିଶି ପ୍ରିୟ ପଖାଳକୁ
ଖାଇବା ହରଷ ମନେ
ପଖାଳ ଆମରି ଉପକାରୀ ବନ୍ଦୁ
କହିବା ସଭିଙ୍କ କାନେ ।
— ରାମତ୍ରନ୍ଦ୍ର ବେହେରା
ତେଲୁପିଦା, ଜଗତ୍ସିଂହପୁର
ମୋ: ୭୩୫୫୨୩୩୪୩୪୭

ଗନ୍ଧି ଓର୍ଲର୍ଡ ରେକର୍ଡ

୨୪ ଘଣ୍ଠା ମଧ୍ୟରେ
ଜଣେ ୧୯୯୮ ପରକୁ
ଯାଇପାରିବ । ଏକଥାକୁ
ସହଜରେ କେହି ବିଶ୍ୱାସ
କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର
ଏମିତି ଏକ କାମକୁ କରି
ଦେଖାଇଛନ୍ତି ଅଷ୍ଟେଳିଆର
ଦୁଇ ବନ୍ଦୁ ହାରା କୁରୋସ୍
ଓ ଜେବ ଲୋଇଗରଚନ୍ଦ ।
କମ୍ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ
ସବୁରୁ ଅଧିକ ପରକୁ ଯାଇ
ସେଠାରେ ବିଜନ୍ତ ପ୍ରକାରର
ପାମାଯ ପିଇବାରେ ରେକର୍ଡ
କରିଛନ୍ତି ଏହି ଦୁଇ ବନ୍ଦୁ
ଏମାନେ ଗୋଟିଏ ପରକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ପରକୁ
ଚାଲି ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ
ସେଠାରେ ନିଜ ପରିଚୟ ପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ
କରାଇବା ପରେ ନିଜ ପଥନର ତ୍ରିଙ୍କ
ଅର୍ତ୍ତର କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ନିଜ
ତ୍ରିଙ୍କ ପିଇଯାରିବା ପରେ ପୁଣି ଥରେ
ଅନ୍ୟ ପରକୁ ଯାଇଥିଲେ । ଏତିଭାବେ

**ଦିନକରେ
ମୁହଁ ପାଦ**

ସେମାନେ ୨୪ ଘଣ୍ଠା ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ ୧୯୯୮
ପରକୁ ଯାଇ ପାରିଛନ୍ତି । ସକଳ ୪୮ରୁ
ସେମାନେ ଚାଲି ଚାଲି ଏହି ଅଭିଯାନ
ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଗନ୍ଧି ରେକର୍ଡର
ନିଯମ ଅନୁଯାରେ ସେମାନଙ୍କ
କୌଣସି ଯାହିଁ ସାଧ୍ୟତା ନେବାର
ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ନ ଥିଲା । ଏବୁ ସାଥେ
ସେମାନେ ଦିନକରେ ୧୯୯୮ ପରକୁ
ଯାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ କରି ପାଇଛନ୍ତି ।

ଏଥରର

- କେଉଁ ହିନ୍ଦୁ ମାସରେ ହୋଲି ପର୍ବ ପାଳନ
କରାଯାଏ ?
- ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ପୌରାଣିକ ଉପାଖ୍ୟାନରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ
ହିରଣ୍ୟକଶିପୁର ଭଉଣୀର ନାମ ?
- ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତରେ ହୋଲିକା ଦହନ ଉଷ୍ଣବକୁ
କ'ଣ କୁହାଯାଏ ?
- ହୋଲି ପରଦିନ ଶିଖ ସମ୍ପଦାୟ ନିଜ
ବାହୁବଳ ପ୍ରଦର୍ଶନ ନିମାନ୍ତେ କେଉଁ ଉଷ୍ଣବ ପାଳନ
କରନ୍ତି ?
- କେଉଁ ପୁରାଣରେ ହୋଲିକା ଦହନ ବିଷୟ
ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ?

ଗତଥରର

- ଗଜା
- ଧଳା
- ଆର. କେ. ନାରାୟଣ
- ଜାପାନ
- ବାରୋମିଟର

ପରବ ପରି ସେ ପରବଟିଏ
ମନରେ ଖୁସି ଓ ଆନନ୍ଦ ଦିଏ,
ରଙ୍ଗ ଶୁଷ୍ଟ ପାଣି ଦେହରେ ବୋଲି
ନାଚ ଗାତ ପ୍ରେମେ ହୃଦୟି ମେଳି,
ଶାତ ଯାଇ ପରା ବସନ୍ତ ଆସେ
ହସଇ ଦୁନିଆଁ ତା'ର ପରଶେ,
ପରବର ନାମ କହିଲ ଦେଖୁ
ଖୁଆଜିବି ମିଠା ହୋଇବ ମୁଖୀ ।

ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ:

ଏମିତି ଶୁଷ୍ଟ ସେ ମୁଖରେ ଶୋହେ
ରଙ୍ଗିନ କରଇ ଲାଗିଲେ ଦେବେ,
ପରମ୍ପରାର ଶେଷେ ତା'ର ଆସର
ରାଧାମାଧବଙ୍କ ଭାରି ନିଜର,
ଶୁଷ୍ଟିର ନାମ କହିଲ ଦେଖୁ
କହିଲେ ଦେହରେ ଦେବ ମୁଖୀ ।

ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ:

ବଲଷ୍ଟବ ଅଟେ ସେ ପ୍ରହଲାଦ
ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ଦାନବ ମୁତ,
ବଳ କଳ କରିଶଳ ଭିଆଇ
ପଛରେ ମାୟାବ ଦେଲା ଲଗାଇ,
ପଶିଲା ଅନଳେ ଧରି ପ୍ରାଣ
ଛାତିଲା ପରାଣ କରିଲା ନାଦ,
ମାୟାବର ନାମ କହିଲ ଦେଖୁ
ହୋଲିରେ ତା' ରୂପ ଯିବା ହେ ଦେଖୁ ।

ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ:

ନଳରେ ପୁରାଇ ରଙ୍ଗ ଜଳ
ଦେହରେ ଲାଗଇ ଲାଗିଲେ ବଳ,
ନଳାଟିଏ ସିନା ଭାରି ଆଦର
ରଙ୍ଗର ଜଳରେ ଭାରି ସୁନ୍ଦର,
ନଳାଟିର ନାମ କହିବ ଯିଏ
ଏ ସନ ହୋଲିରେ ଖେଳିବ ସିଏ ।

ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ:

— ଗନ୍ଧିଧର ଶତପଥୀ
ମୁଦରପାଳ, ଅନୁଗୋଳ
ମୋ: ୯୬୩୪୨୭୪୭୭୧୦୧

ଦୀଘତମ ରେଳ ଲାଇନ୍

ବିର୍ମାନ ଗମନାଗମନ ଏବଂ
ପରିବହନର ଅନ୍ୟତମ ମାଧ୍ୟମ
ରେଳ ପାସେଞ୍ଚର ଏବଂ ଜିନିଷପତ୍ର
ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରେଳ ରହିଛି।
ଆଜିକାଲି ଏହି ଯାତ୍ରା ଦିନକୁ ଦିନ
ଆହୁରି ଆରାମଦାୟକ ହେଲାଣି।
ଏବୁପ୍ରେସ ଟ୍ରେନ୍, ସୁପରଫାସ୍ଟ ଏବଂ
ନିକଟରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟେ
ଭାରତ ଗମନାଗମନକୁ ଆହୁରି ସଂକାର୍ଣ୍ଣ
ରିଦେଲାଣି କହିଲେ ଅଭ୍ୟୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ।

ଏପରିକି ଗୋଟିଏ ତ୍ରେନରେ ଯାଉା କଲେ
 ୨-୩ ବି ଦିନ ଲାଗିଥାଏ । ଏହା କେବଳ ଆମ ଦେଶରେ
 ନୁହେଁ, ବିଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ଦୀଘତମ ରେଳ ଲାଇନ ଦେଖିବାକୁ
 ମିଳିଥାଏ । ବିଶ୍ୱର ସୁରୋତ୍ତମ ଦୀଘତମ ତ୍ରେନ ଲାଇନ ହେଉଛି
 ରଷ୍ଟିଆର ଗ୍ରାନ୍ଟ୍-ସାଇବେରାନ୍ ରେଳଟ୍ରେନ୍ ଲାଇନ । ଏହାର
 ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୯,୨୫୯ କି.ମି । ଏହି ଲାଇନରେ ଯାଉଥିବା ତ୍ରେନ
 ଶେଷ ଷ୍ଟେଶନରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ସାତ ଦିନ ସମୟ ନେଇଥା ।

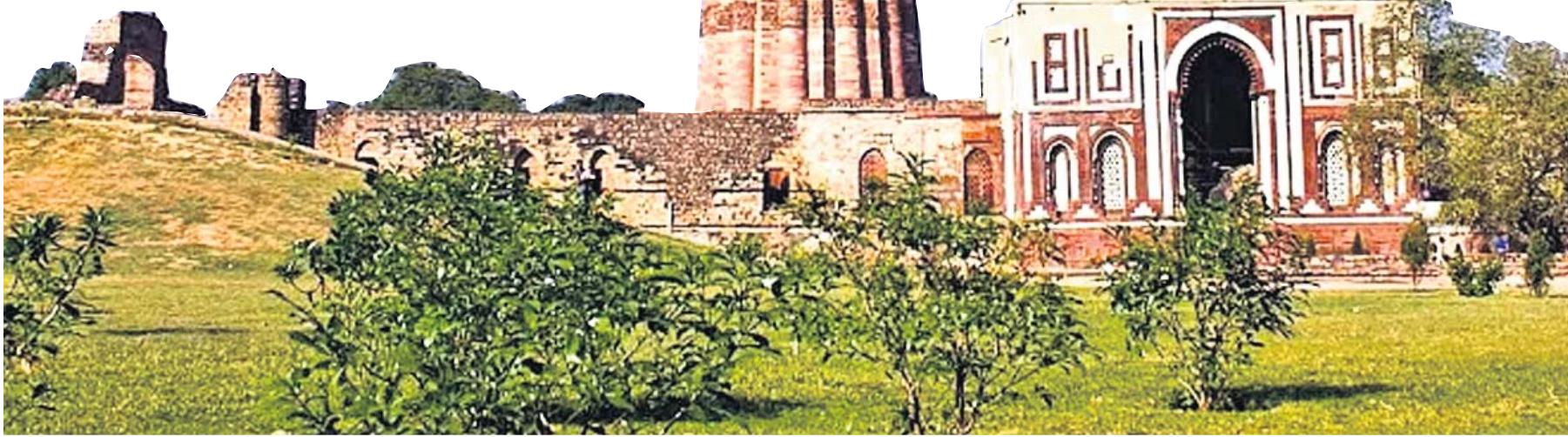

ଆମ ଦେଶରେ ଦିକ୍ଷୁଗଢ଼ରୁ କନ୍ୟାକୁମାରୀ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ରେଳ ଲାଇନ ଯାଇଛି, ଯାହାର
ଲମ୍ବ ହେଉଛି ୪,୭୩୭ କି.ମି । ଏହି ଲାଇନରେ
ଚାଲୁଥିବା ବିବେକ ଏକ୍‌ପ୍ରେସ ଗତିବ୍ୟ ଖୁଲାରେ
ପହଞ୍ଚିବାକୁ ତିନି ଦିନ ସମୟ ନେଇଥାଏ । ଯଦି
ଏହି ଗ୍ରାକରେ ବନେ ଭାରତ କ୍ରେନ୍ ଗାଲେ,
ଡେବେ ଆକଳନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ମାତ୍ର
୨୭-୩୦ ଘଣ୍ଠା ସମୟ ଲାଗିବ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ
ଅଣ୍ଣିଲିଆର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ
ରେଳଲାଇନ ଯାଇଛି, ଯାହାର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ
୪,୮୪୯ କି.ମି । ଏହି ଲାଇନ ଦେଇ ଜଣିଆନ-
ପାହିପିକ କ୍ରେନ୍ ଚାଲିଥାଏ ଏବଂ ଏହାର
ଯାତ୍ରା ସମୟ ୪ଦିନ । ଏହାବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କିରାର
ସାଫ୍ଟାଇରୁ ଲାପା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇଥିବା କ୍ରେନ୍
ଲାଇନର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୪,୮୩୩ କି.ମି । ଏହି
ଗ୍ରାକରେ ଚାଲୁଥିବା କ୍ରେନ୍ ଶୋଷ ଷ୍ଟେଶନରେ
ପହଞ୍ଚିବାକୁ ୪୭ ଘଣ୍ଠା ସମୟ ନେଇଥାଏ ।

ବିଷାକ୍ତ ଘାସ

ପିଲାଏ ! ତୁମେମାନେ ତ ଘାସ ଦେଖୁଥିବ, ଆଉ ଘାସପୂର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ିଆରେ ଖେଳିବାର ମଜା ନିଆରା । ହେଲେ ଏମିତି ଏକ ଘାସ ଅଛି, ଯାହା ଜୀବନନାଶକ ହୋଇପାରେ । ଜର୍ଜିଆର ‘ଓକେଫେନୋକି’ ପ୍ଲାନଟି ହେଉଛି ଅଧ୍ୟେତ୍ତ ସନ୍ତସିତିଆ । ସେଠାରେ ହିଂସପ୍ରାଣୀ ତ ଅଛନ୍ତି, ହେଲେ ତା’ଠାରୁ ଅଧିକ ଉନ୍ନତି ଘାସା । ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ପାଦ ଭୁଲରେ ସେହି ଘାସ ଉପରେ ପଢ଼ିଯାଏ, ତେବେ ସେ ପାଦବ୍ୟକୁ ଏଭଳି ଭିଡ଼ି ଧରେ ଯେ ସେଥିରୁ ମୁକୁଳିବା କଷ୍ଟକର ହୋଇଯାଏ । ବେଳେବେଳେ ତାହା ଜୀବନ ନେଇଯାଇଥାଏ । ଉଚ୍ଚ ଜଙ୍ଗଲର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏଭଳି ଘାସ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ପୂର୍ବରୁ ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ କିଛି ଜନବସତି ଦେଖାବାକୁ ମିଳୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯେବେଠାରୁ ଏହି ବିଷାକ୍ତ ଘାସ ସେଠାରେ ସୁଷ୍ଠି ହେଲା, ଲୋକମାନେ ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଯିବାଆସିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ । ଆଉ ଏକ କଥା, ଏହି ଘାସ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଷାକ୍ତ ମଣି, କୁମ୍ଭୀର, ସାପ, ବେଙ୍ଗ, ପୋକଜୋକ ବୁଝି ପରିମାଣାର ରହିଥିବା । ତେଣୁ ଏହି ଜଙ୍ଗଳ ଭିତରକୁ ଯଦି କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଆନ୍ତି, ତେବେ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳାରୁ ନିଜକୁ ଦୂରେଇ ରଖନ୍ତାଆନ୍ତି ।

ଭାରତୀୟ ଏକ୍ସାପିକ କୋର୍ଟରାଜ୍

ଭାରତରେ ମୋଗଲ ଶାସନ କାଳରେ
ଅନେକ ପ୍ରକାର କାର୍ତ୍ତିରାଜି ସ୍ଥାପନ
କରାଯାଇଥିଲା । ତନ୍ମଧରୁ କୁତୁବମିନାର
ଅନ୍ୟତମା । ମୋଗଲ ସମ୍ରାଟ କୁତୁବଦ୍ଦିନ
ଆଇବାକ ଏହାକୁ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ
ଏହା ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ
କଲେ । ପାଇଁ ଏହାର ଅବଶୀଳନ ନିର୍ମାଣ
କାର୍ଯ୍ୟ ଜଳିତୁପାଇଥଙ୍କ ସମୟରେ
ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଏତିଥାସିକ ସ୍ଥାତିକୁ
ଦେଖୁବାକୁ ମୁଆଦିଲାକୁ ଅନେକ
ପର୍ଯ୍ୟକେ ଆସିଥାଆନ୍ତି । ଏହାର ନିର୍ମାଣ
କାର୍ଯ୍ୟ ୧୯୯୫ରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ
୧୯୯୦ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା ।
କୁତୁବମିନାରର ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରାୟ ୩୭
ମିଟର । ସେ ସମୟରେ ଏହାକୁ
ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚତମ ଏତିଥାସିକ
କାର୍ତ୍ତିରାଜି ଭାବରେ ଗଣନା
କରାଯାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ମୋଗଲ
ସମ୍ରାଟ ଶାହଜାହାନ ତାଙ୍କ ପଢି
ମମତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ସୁରମ୍ୟ
ମହଲ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ,
ଯାହା ତାଜମହଲ
ଉ । ବ ୬ ର
ଖ୍ୟାତ ।

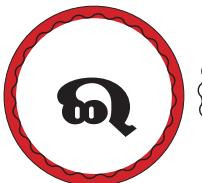

ଭାରତର ଅନ୍ୟତମ ତଥା ପ୍ରମୁଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତମୁକ୍ଳୀ
ଭାବରେ ଏହା ବେଶ ପରିଚିତ । ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର
ଆଗ୍ରାଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ ତାଜମହଲର ଉକ୍ତତା ପ୍ରାୟ
୩୩ ମିଟର । କୁତୁବମିନାରଠାରୁ ଏହା ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ
ମିଟର ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ । ତେଣୁ ଏହାକୁ ସବୁଠାରୁ
ଉଚ୍ଚତମ ଏତିହାସିକ କାର୍ତ୍ତିରାଜୀ ଭାବରେ ଗୃହଣ
କରାଯାଇଛି । ଯୁଗମା ମଦକୁଳରେ ୪୭ ଏକର
ଜମିରେ ଏହାକୁ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି
କାମ ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୨୦,୦୦୦ କାରିଗର ନିଯୋଜିତ
ହେଲାଇଥିଲେ । ମମତାଙ୍କୁ ମନେରଖ୍ୟବା ପାଇଁ
ଶାହାଜାହାନ ନିର୍ମାଣ କରିଥୁବା ତାଜମହଲ ଏବେ
ବି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରମୁଖ ଆକର୍ଷଣର

ସପରିନ୍ ସେ01

୮ ବର୍ଷ/ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଅନୁଷ୍ଠା ସ୍ଵାଚ୍ଛା
୧୩ ବର୍ଷ/ବାଲେଶ୍ୱର

